

Geometrie v rovině

1. Jsou dány body $A = [-5, 4]$, $B = [-2, -3]$, $C = [4, 1]$. Zobrazte:

- a) dané body i s popisem,
- b) úsečku AB ,
- c) vektor $\vec{u} = A - C$,
- d) trojúhelník ABC .

MAPLE

Body

Jeden bod:

```
> plots[pointplot](A);
```

Více bodů:

```
> plots[pointplot]([A,B,C]); nebo > plots[pointplot]({A,B,C});
```

Příkaz „pointplot“ můžeme doplnit řadou nepovinných parametrů (Options), např.:

```
> plots[pointplot]([A,B,C],symbol=circle,symbolsize=10,color=blue);
```

Chceme-li body znázornit černými tečkami, použijeme nejprve příkaz „plottools[disk]“ k jejich definici. Zobrazení potom provedeme příkazem „plots[display]“. Vyzkoušejte:

```
> with(plots): with(plottools):
```

```
> Ad:=disk(A,1/50,color=black): Bd:=disk(B,1/50,color=black):
```

```
> display(Ad,Bd);
```

Text

Body označíme pomocí příkazu „plots[textplot]“

```
> with(plots):
```

```
> At:=textplot([A[1],A[2], 'A'],font=[TIMES,ROMAN,14],align={BELOW,RIGHT}):
```

```
> Bt:=textplot([B[1],B[2]+0.1, 'B'],font=[TIMES,ROMAN,14],align={ABOVE,RIGHT}):
```

```
> Ct:=textplot([C[1]+0.1,C[2], 'C'],font=[TIMES,ROMAN,14],align={BELOW,RIGHT}):
```

```
> display(At,Bt,Ct);
```

Úsečka

```
> plot([A,B]): nebo > plots[pointplot]([A,B],style=LINE);
```

Vektor

```
> u:=A-C;
```

```
> plots[arrow](u,color=blue,length=1);
```

Trojúhelník

Vyzkoušejte příkazy:

```
> plot([A,B,C,A],thickness=3);
```

```
> plots[polygonplot]([A,B,C],color=blue,thickness=3);
```

Poznámka: Parametry typu „Options“ v uvedených příkazech jsou nepovinné, zkuste je změnit, dát pryč nebo přidat další (viz „?plot,options“).

Knihovna geometry

Při řešení geometrických úloh v rovině můžeme kromě standardních příkazů Maple využívat i knihovnu *geometry*. Pro získání detailních informací zadejte příkaz „?geometry“.

2. Napište parametrické vyjádření i obecnou rovnici přímky a přímku zobrazte, je-li dána:

- a) bodem $A = [3, -5]$ a směrovým vektorem $\vec{u} = (1, 2)$,
- b) dvěma body $A = [1, 4]$, $B = [-5, 1]$,
- c) bodem $A = [0, 1]$ a normálovým vektorem $\vec{n} = (4, -3)$.

MAPLE**Přímka určená bodem a směrovým vektorem**

Parametrické vyjádření:

```
> A:= [3, -5]; u:= [1, 2];
> p:=expand(A+t*u);
> Line:=plot([p[1], p[2], t=-5..5]);
> plots[display](Line, scaling=constrained);
```

Parametrické vyjádření jako funkce parametru:

```
> p:=map(unapply, p, t);
Obecná rovnice:
> with(linalg):
> M:=matrix([[x-A[1], y-A[2]], [u[1], u[2]]]); > ORp:=det(M)=0;
> plots[implicitplot](ORp, x=-10..10, y=-10..10);
```

Přímka určená dvěma body

Určení parametrického vyjádření a obecné rovnice se snadno převede na předchozí příklad.

Přímka určená bodem a normálovým vektorem

Parametrické vyjádření získáme například převedením normálového vektoru na směrový.

Obecná rovnice

```
> A:= [0, 1]; n:= [4, -3];
> ORp:=linalg[dotprod](n, [x, y]-A, 'orthogonal')=0;
> Line:=plots[implicitplot](ORp, x=-10..10, y=-10..10);
> plots[display](Line, scaling=constrained);
```

3. Je dán trojúhelník ABC ; $A = [3, -1]$, $B = [1, 5]$, $C = [-4, -2]$. Vypočtete:

- Vnitřní úhel při vrcholu A a obsah trojúhelníka ABC .
- Souřadnice středu kružnice vepsané trojúhelníku ABC .
- Trojúhelník spolu s osami úhlů i s vepsanou kružnicí zobrazte.

MAPLE

Skalární a vektorový součin vektorů $\vec{u}$, $\vec{v}$:

```
> linalg[dotprod](u, v, 'orthogonal'); > linalg[crossprod](u, v);
```

Norma vektoru $\vec{u}$:

```
> linalg[norm](u, 2);
```

Absolutní hodnota výrazu x :

```
> abs(x);
```

Úhel vektorů $\vec{u}$, $\vec{v}$:

```
> alpha:=arccos(abs(dotprod(u, v))/(norm(u, 2)*norm(v, 2)));
> evalf(convert(alpha, degrees));
```

Průsečík $OuAB$ os oA , oB uhlů α , β :

```
> oA:=expand(A+r*((B-A)/norm(B-A, 2)+(C-A)/norm(C-A, 2)));
> oB:=expand(B+s*((A-B)/norm(A-B, 2)+(C-B)/norm(C-B, 2)));
> ResOuAB:=solve({op(expand(oA-oB))}, {r, s});
> OuAB:=simplify(eval(oA, ResOuAB));
```

Samostatná práce

Určete rovnici „kružnice devíti bodů“ trojúhelníka ABC z předchozího příkladu a tuto kružnici spolu se všemi devíti body zobrazte.